

Ö?retmen Adaylar?n?n Anadolu A??zlar?na Yönelik Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Ö?retmen Adaylar?n?n Anadolu A??zlar?na Yönelik Tutum Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26981>

Özet

Ö?retmen Adaylar?n?n Anadolu A??zlar?na Yönelik Tutum Ölçe?i, ö?retmen adaylar?n?n Türkiye co?rafiyas?nda konu?ulan Anadolu a??zlar?na kar?? geli?tirdikleri tutumlar? ölçmek amac?yla Ahmet Pehlivan taraf?ndan 2012 y?!?nda geli?tirilmi? bir araçtır. Geli?tirme çal??mas? sonucunda, ölçek, toplam 22 madde ve dört alt boyuttan olu?an geçerli ve güvenilir bir yapı sergilemiştir. Ölçek, özellikle e?itimcilerin bölgesel dil varyasyonlar?na yönelik alg?lar?n?, bu a??zlar?n kültürel de?erini ve e?itimdeki potansiyel i?levini de?erlendirmeye odaklanmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Ö?retmen Aday?, Anadolu A??zlar?, Tutum, Dil, Sosyolinguistik, Tutum Ölçe?i, Geçerlik, Güvenirlik.

Yazarlar

Ahmet Pehlivan

Amaç

Ölçe?in temel amac?, ö?retmen adaylar?n?n bölgesel a??zlara yönelik tutumlar?n? güvenilir ve sistematik bir ?ekilde ölçebilecek, psikometrik özellikleri güçlü bir araç geli?tirmektir. E?itim alan?nda görev alacak olan bu grubun, dil çe?itlili?ine ve bölgesel farklılıklara kar?? sergiledi?i tutumun belirlenmesi, dil e?itim politikalar?n?n ve kültürel çe?itlili?e verilen de?erin anlaşılmas? açısından büyük önem ta??maktadır.

Bu ölçek, adaylar?n standart dil d???ndaki dil varyasyonlar?na kar?? sahip olduklar? ön yarg?lar?, kültürel de?er atfetme düzeylerini ve a??zlar?n e?itim ortam?nda kullanılmasına dair görüşlerini ortaya koyarak, sosyolinguistik ara?tırmalara katkı sağlamayı hedeflemektedir.

Yapı

Ölçek, ö?retmen adaylar?n?n Anadolu a??zlar?na yönelik tutumlar?n? çok boyutlu olarak incelemek üzere tasarlanmıştır. Bu yapı, toplam 22 madde ile ölçülen dört ana alt boyuttan oluşmaktadır. Bu alt boyutlar, tutumun farklı veçhelerini (bilişsel, duygusal ve i?levsel) temsil etmektedir.

Ölçe?i oluşturan dört alt boyut şunlardır:

A??zlar?n E?itimdeki Yeri ve ??levi: Bölgesel a??zlar?n e?itim ortamlar?nda ne kadar de?erli oldu?u ve ö?rencinin kişisel gelişimine, özellikle kendine güvenine olan katkısı.

Ağız Kullanıcılarına Yönelik Tutum: Ağızlar kullanan bireylere karşı genel sosyal tutum ve kabul düzeyi.

Ağız Kullanımına Yönelik Duygusal Değer: Yöresel dillerin kültürel miras ve zenginlik olarak algılanma derecesi.

Ağızların Statüsü: Ağızların standart dil ile karşılaştırıldığında sahip olduğu sosyal ve işlevsel statüye dair inançlar.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliği, Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılarak detaylı bir şekilde incelenmiştir. DFA sonuçları, ölçeğin teorik olarak öngörülen dört faktörlü yapıya desteklediğini göstermiştir.

Hesaplanan uyum indeksleri değerleri, modelin mükemmel ve kabul edilebilir uyum aralıklarında olduğunu kanıtlamaktadır. Elde edilen başlıca uyum indeksleri şöyledir: $\chi^2=364.85$, serbestlik derecesi (df)=195, ve bu değerlerden türetilen χ^2/df oranı 1.87 olarak bulunmuştur. Bu oran, model uyumunun çok iyi düzeyde olduğunu göstermektedir (genellikle 3'ün altı kabul edilir).

Diğer kritik uyum indeksleri de güçlü sonuçlar vermiştir: Kök Ortalama Kare Hata Yaklaşımı (RMSEA) değeri 0.048 (0.05'in altı mükemmel uyumu gösterir), Karşılaştırmalı Uyum İndeksi (CFI) 0.95, Normlaştırılmış Uyum İndeksi (NNFI) 0.94, Normlaştırılmış Uyum İndeksi (NFI) 0.90, Yıllık Uyum İndeksi (GFI) 0.92 ve Düzeltilmiş Yıllık Uyum İndeksi (AGFI) 0.90 olarak hesaplanmıştır. Bu sonuçlar, ölçek yapıya güçlü bir geçerliğe sahip olduğunu ortaya koymaktadır.

Güvenirlilik

Ölçeğin iç tutarlılık güvenirlilik katsayısı, yaygın olarak kullanılan Cronbach Alpha yöntemiyle hesaplanmıştır. Yapılan analiz sonucunda ölçeğin genel güvenirlilik katsayısı 0.88 olarak bulunmuştur.

Bu yüksek Cronbach Alpha değeri, ölçek maddelerinin aynı yapıya (Anadolu ağızlarına yönelik tutumu) tutarlı bir şekilde ölçtüğünü ve ölçeğin yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğunu göstermektedir. Bu da ölçeğin farklı uygulamalarda güvenilir sonuçlar üreteceği anlamına gelmektedir.

Faktör Analizi

Ölçek, 22 madde ve 4 alt boyutlu bir yapıya sahiptir. Bu yapı, DFA ile test edilmiştir.

Ağızların Eğitimdeki Yeri ve Değeri: 8 madde içermektedir. Örnek madde: Bölge ağızlarının

e?itimde de?er bulmas?, ö?rencinin kendine güvenini art?r?r.

A??z Kullan?c?lar?na Yönelik Tutum: 5 madde içermektedir. Örnek madde: Yöre a??z? kullananlar iyi insanlard?r.

A??z Kullan?m?na Yönelik Duygusal De?er: 6 madde içermektedir. Örnek madde: Yöre dilleri kültürel bir zenginliktir.

A??zlar?n Statüsü: 3 madde içermektedir. Örnek madde: A??zlar standart dil kadar i?leve sahip de?ildir.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Geli?tirme (Developmental)

Format: 22 maddeden olu?an, 4 alt boyutlu Likert tipi ölçek.

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Ö?retmen Adaylar? (Prospective Teachers)

Age Group: Üniversite Düzeyi (Genellikle 18-25 ya? aral???)

Population Details: E?itim Fakültelerinin çe?itli bölümlerinde ö?renim gören üniversite ö?rencileri.

Test Methodology: 5'li Likert Tipi Derecelendirme. Seçenekler: "Hiç Kat?lm?yorum (1)", "Kat?lm?yorum (2)", "Karars?z?m (3)", "Kat?l?yorum (4)", "Tamamen Kat?l?yorum (5)".

Anahtar Kelimeler

E?itim, Dil Tutumu, Bölgesel A??z, DFA, Cronbach Alpha, Pehlivan.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Sa?lanan kaynakta mevcut de?ildir.

Affiliation Email addresses: pehlivan@emu.edu.tr

Correspondence Address: Sa?lanan kaynakta mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Uygulama Y?I?

Ölçek, 2012 y?l?nda Ahmet Pehlivan taraf?ndan yay?mlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? ve izinleri için sorumlu yazar (Ahmet Pehlivan) ile yukar?da belirtilen e-posta adresi üzerinden ileti?ime geçilmesi tavsiye edilir. Ölçe?in orijinal makalesi *Bilgi Dergisi*'nde yay?mlanm??t?r.

The original PDF can be downloaded here: ogretmen-adaylarinin-anadolu-agizlarina-yonelik-tutum-olcegi-toad.pdf

Kaynakça

Pehlivan, A. (2012). Ö?retmen Adaylar?n?n Anadolu A??zlar?na Yönelik Tutum Ölçe?inin geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *Bilig Dergisi*, 63, 135-158. (Makalenin orijinal ba?lant?s?: bilig.yesevi.edu.tr)

Ö?retmen Adaylar?n?n Anadolu A??zlar?na Yönelik Tutum Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

4 alt boyut 22 madde

A??zlar?n E?itimdeki Yeri ve ??levi (8 m): Bölge a?z?n?n e?itimde de?er bulmas?, ö?rencinin kendine güvenini art?r?r

A??z Kullan?c?lar?na Yönelik Tutum (5 m): Yöre a?z? kullananlar iyi insanlard?r

A??z Kullan?m?na Yönelik Duygusal De?er (6 m): Yöre dilleri kültürel bir zenginliktir

A??zlar?n Statüsü (3 m): A??zlar standart dil kadar i?leve sahip de?ildir